

חוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996*

פרק א': פרשנות

הגדרות
ופרשנות

1. (א) בחוק זה –

"הצעה למכירה" – לרבות הודעה של אדם, בכל צורה שהיא, על מחיר מצרך שהוא מוכן או מסכים למכור;

"הצעה לעשות שירות" – לרבות הודעה של אדם, בכל צורה שהיא, על שכר בעד שירות שהוא מוכן או מסכים לעשות;

"הועדה", "ועדת מחירים" – הועדה שמונתה לפי סעיף 3;

"ועדת הערר" – הועדה שמונתה לפי סעיף 5;

"חוק ההגבלים העסקיים" – חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988¹;

"חוק הוראת השעה" – חוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה), התשמ"ו-1985²;

"מחיר" – מחירו של מצרך או שכרו של שירות, בין ככסף ובין בתמורה אחרת; "המחיר הקובע" –

(1) נקבע מחיר או מחיר מרבי לפי חוק הוראת השעה או לפי חוק זה – המחיר או המחיר המרבי שנקבע לאחרונה;

(2) לא נקבע מחיר או מחיר מרבי כאמור בפסקה (1) והותרה העלאת מחיר לפי חוק הוראת השעה או לפי חוק זה – המחיר שהותר לאחרונה;

(3) לא נקבע מחיר או מחיר מרבי כאמור בפסקה (1) ומחירו של המצרך או השירות לא הותר כאמור בפסקה (2) – המחיר שבו מכר האדם את המצרך או עשה את השירות כדין במועד שנקבע בצו לפי חוק זה ושבו הוחל עליו החוק, ואם לא מכר את המצרך או עשה את השירות במועד שנקבע – המחיר שבו מכר את המצרך או עשה את השירות כדין לאחרונה לפני אותו מועד; לענין פסקה זו, "במועד שנקבע בצו" – מועד שלא יקדם ביותר מ-60 ימים מיום פרסומו של הצו;

(4) לענין מצרך דומה, השונה ממצרך פלוני במשקלו או בגודלו – מחירו של אותו מצרך פלוני כאמור בפסקאות (1) עד (3), לפי הענין, יחסית למשקל או לגודל של המצרך הדומה;

"מחיר העולה על המחיר הקובע" – לרבות תנאי הספקה או אשראי שיש בהם, לגבי רוכש המצרך או מקבל השירות, משום הרעה בהשוואה לתנאים האמורים שחלו במועד תחילתו של חוק זה או במועד שנקבע בצו לפי סעיף 6, שבו הוחל חוק זה על המצרך או השירות, לפי הענין;

"מכירה" – הקניית מצרך כנגד תמורה, וכן השכרתו או מתן זכות שימוש בו, או התחייבות לגבי עסקה כזאת, בין שיש עמן עשיית שירות ובין אם לאו, ולרבות הצעה למכירה;

"המפקח" – המפקח על המחירים שמונה לפי סעיף 2;

* נתקבל בכנסת ביום כ' באדר התשנ"ו (11 במרס 1996); הצעת החוק ודברי ההסבר פורסמו בהצעות חוק 2436, מיום ו' בחשוון התשנ"ו (30 באוקטובר 1995), עמ' 136.

¹ ס"ח התשמ"ח, עמ' 128.

² ס"ח התשמ"ו, עמ' 2.

"מצרך" – כל חי, צומח או דומם, לרבות מקרקעין, מים, חשמל ומחצבים, וכן זכויות וטובות הנאה, ולרבות מצרך דומה;

"מצרך דומה" – מצרך שמבחינת השימוש בו בידי רוכש סביר הינו בעל תכונות דומות ביותר למצרך פלוני, אף אם אינו זהה מכל הבחינות, ואף אם הוא שונה מאותו מצרך במשקלו, בגודלו, באריזתו או בשמו;

"עושה שירות" – לרבות מי שעושה שירות על ידי אחר;

"עסק" – לרבות מקצוע או משלח יד, ולרבות כשהוא ללא כוונת רווח;

"שירות" – כל שירות לזולת, לרבות בניה, שירות הניתן על פי דין, ושירות דומה, ולרבות הצעה לעשות שירות כאמור, ואולם עבודתו של עובד אינה בגדר שירות למעבידו;

"שירות דומה" – שירות שלגבי מקבל סביר שלו הינו בעל תכונות דומות ביותר לשירות פלוני, אף אם אינו זהה מכל הבחינות;

"שכר" – כל תשלום כסף, או תמורה אחרת, בעד עשיית שירות;

"השרים", לענין תחום כלשהו – השר הממונה על אותו תחום יחד עם שר האוצר, ובאין שר ממונה על אותו תחום – שר התעשייה והמסחר יחד עם שר האוצר.

(ב) למונחים אחרים בחוק זה תהא המשמעות לפי חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח-1957.³

פרק ב': המפקח, ועדת המחירים וועדת הערר

2. (א) שר שבתחום סמכותו מצרך או שירות שחוק זה חל עליו, ימנה מפקח על המחירים מקרב עובדי משרדו; באין שר כאמור יהיה המפקח על המחירים במשרד התעשייה והמסחר מפקח גם לענין אותו תחום.

(ב) הודעה על מינוי מפקח על המחירים תפורסם ברשומות.

3. (א) ועדת מחירים תהיה בת ארבעה חברים כמפורט להלן:

(1) שני חברים יהיו עובדי משרד האוצר שימנה המנהל הכללי של משרד האוצר, ואחד מהם יהיה יושב ראש הוועדה;

(2) שני חברים יהיו עובדי המשרד שבתחום סמכותו המצרך או השירות (להלן – המשרד האחר) שימנה המנהל הכללי של המשרד האחר ובהם המפקח, ובאין משרד אחר – עובדי משרד התעשייה והמסחר שימנה המנהל הכללי של משרד התעשייה והמסחר, ובהם המפקח.

(ב) חבר אחד לפחות מבין המתמנים לפי סעיף קטן (א1) וחבר אחד לפחות מבין המתמנים לפי סעיף קטן (א2), יהיו בעלי השכלה בכלכלה, בחשבונאות או במינהל עסקים.

4. (א) המנין החוקי לדיוני ועדת המחירים ולהחלטותיה הוא שני חברים, שאחד מהם נציג משרד האוצר ואחד נציג המשרד האחר.

(ב) החלטות הוועדה יתקבלו ברוב רעות חבריה ובלבד שאחד לפחות מן התומכים בהחלטה הינו נציג משרד האוצר ואחד נציג המשרד האחר.

³ ס"ח התשי"ח, עמ' 24.

מינוי מפקח

מינוי ועדת המחירים והרכבה

סדרי דיון והחלטה בוועדת המחירים

(א) ועדת הערר תהיה בת שלושה חברים, ואלה הם:

- (ג) הועדה תקבע את סדרי עבודתה ודיוניה, ככל שלא נקבעו בחוק זה או לפיו.
- (1) המנהל הכללי של משרד האוצר, שיהיה יושב ראש הועדה;
 - (2) המנהל הכללי של המשרד שבתחום סמכותו המצרך או השירות, ואם אין משרד כאמור – המנהל הכללי של משרד התעשייה והמסחר;
 - (3) חבר בסגל האקדמי בתחום הכלכלה של מוסד להשכלה גבוהה, שהוכר לפי חוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958⁴, שימנה שר האוצר.

(ב) הממונה כהגדרתו בחוק ההגבלים העסקיים, או מי שהוא מינה, יהיו יועצים לוועדת הערר.

(ג) ועדת הערר תחליט ברוב דעות חבריה.

(ד) ועדת הערר תקבע את סדרי עבודתה ודיוניה, ככל שלא נקבעו לפי חוק זה או לפיו.

(ה) לחבר ועדת הערר שמונה לפי סעיף קטן (א)3, ישולם גמול בעד השתתפות בישיבותיה בסכום הממוצע של גמול ההשתתפות בישיבות הנהוג לגבי חברות ממשלתיות.

פרק ג': תחולה

6. (א) השרים רשאים, בצו, להחיל חוק זה על מצרך או שירות, שמתקיים בו אחד מאלה:

התנאים להחלת החוק על מצרך או שירות

- (1) הוכרו לגביו מונופולין לפי סעיף 26 לחוק ההגבלים העסקיים;
- (2) קיים לגביו ריכוז באספקה או ברכישה בידי אדם אחד או בידי שני בני אדם או יותר במידה שבשלה יש לדיכוז כאמור השפעה ניכרת בשוק לגבי אותו מצרך או שירות;
- (3) בין ספקיו או בין רוכשיו אין תחרות או קיימת ביניהם תחרות מועטה בלבד;
- (4) ניתנת לגביו תמיכה מתקציב המדינה.

(ב) השרים רשאים, בצו באישור הממשלה, להחיל חוק זה על מצרך או שירות, שלדעת השרים מתקיים בו אחד מאלה:

- (1) הוא חיוני ויש צורך בפיקוח על מחירו משיקולים של טובת הציבור;
- (2) יש צורך בפיקוח על מחירו בשל מחסור בו עקב נסיבות יוצאות דופן;
- (3) יש צורך בפיקוח על מחירו מטעמים של בלימת אינפלציה או השגת יעדי המדיניות הכלכלית והחברתית של הממשלה.

(ג) אושר לגבי מצרך או שירות הסדר כובל לפי חוק ההגבלים העסקיים, לא יראו בכך מניעה לשימוש בסמכות לפי חוק זה.

(ד) בצו לפי סעיף זה ניתן לקבוע כי הוא יחול לגבי חלק משטח המדינה אם התנאים להתקנתו מתקיימים רק באותו שטח או בעיקר בו.

⁴ ס"ח התשי"ח, עמ' 191.

(ה) צו לפי סעיף קטן (בא2) ו-(3) יהיה בתוקף לתקופה שתיקבע בו ושלא תעלה על שנה. וניתן להאריך את תוקפו, באישור הממשלה, לתקופה שלא תעלה על שנה בכל פעם.

7. השרים יקבעו בצו אם רמת הפיקוח שתחול על מצרך או שירות שחוק זה הוחל עליו תהיה קביעת מחירים לפי פרק ה', בקשה להעלאת מחירים לפי פרק ו' או דיווח על רווחיות ומחירים לפי פרק ז'.
8. צו לפי סעיף 6 יותקן לאחר שהובאה בפני השרים המלצה של ועדת המחירים או לאחר שהתייעצו עמה; לא נתקבלה החלטה בוועדת המחירים מחמת הוראות סעיף 4(ב), תועבר סמכותה לענין זה לוועדת הערר; לא קיבלה ועדת הערר החלטה תוך 30 ימי עבודה מיום שהענין הועבר אליה, רשאים השרים להפעיל סמכותם גם בלי קבלת החלטתה.
9. הוחל חוק זה על מצרך או שירות, לא יחולו עליו הוראות כל חיקוק אחר המסדיר קביעת מחיר ושינוי מחיר; ואולם אם לפי החיקוק האחר טעונה קביעת המחיר או שינוי אישורים שנקבעו בו, תהיה הקביעה לפי חוק זה טעונה אישור גם לפי החיקוק האחר.

פרק ד': יציבות מחירים

10. בפרק זה ובפרקים ה' עד ח', "מצרך" ו"שירות" – מצרך ושירות שחוק זה הוחל עליהם לפי סעיף 6.
11. (א) (1) לא ימכור אדם במהלך עסקו מצרך ולא יעשה במהלך עסקו שירות במחיר העולה על המחיר הקובע; נקבע למצרך או לשירות מחיר קובע שאינו מחיר מרבי, לא ימכור אדם במהלך עסקו את המצרך ולא יעשה אדם במהלך עסקו את השירות, אלא באותו מחיר;
- (2) נקבע למצרך או לשירות רווח מרבי כאמור בסעיף 12(ב), לא ימכור אדם במהלך עסקו אותו מצרך או לא יעשה במהלך עסקו אותו שירות במחיר שיש בו למוכר או לעושה השירות יותר מהרווח שנקבע.
- (3) נקבע למצרך או לשירות מחיר מזערי כאמור בסעיף 12(ג), לא ימכור אדם במהלך עסקו את המצרך או לא יעשה אדם במהלך עסקו את השירות, במחיר הנמוך מן המחיר המזערי.
- (ב) שילם אדם בעד מצרך או בעד שירות את המחיר הקובע, אף אם הוסכם בחוזה על מחיר גבוה יותר, לא יהווה הדבר הפרת החוזה ולא ישמש עילה לבטלותו או לביטולו, או לתביעת ההפרש או כל פיצוי, שיפוי או השבה.

פרק ה': קביעת מחירים

12. (א) השרים רשאים לקבוע בצו –
- (1) מחיר או מחיר מרבי למצרך או לשירות;
- (2) שיעור שבו מותר יהיה להעלות מחיר של מצרך או שירות;
- (3) שיעור שבו יש להוריד מחיר של מצרך או שירות.
- (ב) השרים רשאים לקבוע בצו רווח מרבי שמותר להפיק ממכירת מצרך או מעשיית שירות; על צו כאמור יחולו הוראות חוק זה, בשינויים המחוייבים, כאילו נקבע בו מחיר מרבי; לענין זה, "רווח" – כפי שיוגדר בצו כאמור.

(ג) השרים רשאים, באישור הממשלה, לקבוע מחיר מזערי למצרך או לשירות.

(ד) על אף הוראות סעיף קטן (א2), רשאי שר התעשייה והמסחר יחד עם שר האוצר לקבוע בצו שיעור שבו מותר יהיה להעלות את מחירם של כלל המצרכים והשירותים שחוק זה חל עליהם או של מרביתם.

המלצת ועדת
המחירים

13. (א) צו לפי סעיף 12 יותקן לאחר שנתקבלה המלצה של ועדת המחירים או לאחר שקיימה התייעצות עם הוועדה; לא נתקבלה החלטה בוועדה מחמת האמור בסעיף 4(ב), תיחשב הוועדה שלפיה המחיר שייקבע הינו הנמוך מבין הדעות בוועדה כהצעת הוועדה, ובמקרה של מחיר מזערי – הגבוה מביניהם.

(ב) השרים רשאים שלא לקבל את המלצת ועדת המחירים, במלואה או בחלקה, מנימוקים שיירשמו.

14. (א) מי שחל עליו צו לפי סעיף 12 (א) עד (ג) רשאי להגיש בקשה מנומקת לשינויו; הבקשה תוגש למפקח והוא רשאי לבקש פרטים נוספים לבדיקתה.

בקשה לשינוי צו

(ב) המפקח יביא את הבקשה בפני ועדת המחירים; המלצות ועדת המחירים יובאו בפני השרים, תוך 45 ימי עבודה מיום הגשת הבקשה, ואם נתבקשו פרטים נוספים – מיום מסירתם למפקח; לא נתקבלה החלטה בוועדה תוך המועד האמור, יביא המפקח את הבקשה בפני השרים.

פרק ו': בקשה להעלאת מחירים

15. (א) נקבע בצו לפי סעיף 6 כי רמת הפיקוח על מצרך או שירות תהיה לפי פרק זה, יגיש למפקח מי שמבקש למכרו או לעשותו במהלך עסקו במחיר העולה על המחיר הקובע, בקשת העלאה מנומקת; המפקח רשאי לדרוש פרטים נוספים לבדיקת הענין.

בקשת העלאה
והחלטת המפקח

(ב) לא הודיע המפקח על דחיית הבקשה מחמת שאינה עומדת באמות המידה שנקבעו לפי סעיף 27 או לא הגיב המפקח תוך 30 ימי עבודה מיום שנמסרה לו בקשת העלאה, ואם ביקש פרטים נוספים – תוך 14 ימי עבודה מיום מסירתם למפקח, לפי המאוחר – יראו כאילו ניתן למבקש ביום שלאחר מכן היתר להעלאת המחיר בשיעור האמור בבקשת ההעלאה, ואת המחיר האמור כמחיר הקובע.

(ג) ראה המפקח טעם לכך, רשאי הוא, באישור ועדת המחירים, להתיר העלאת מחיר לפני שחלפו התקופות האמורות בסעיף קטן (ב), בין בשיעור המבוקש בבקשת ההעלאה ובין בשיעור נמוך ממנו.

(ד) בתקופות האמורות בסעיף קטן (ב) רשאי המפקח להודיע מיוזמתו למבקש על צורך בדיון בוועדת המחירים, וחייב הוא להודיע כאמור אם באה על כך דרישה של ועדת המחירים או של אחד מחבריה, עד יומיים לפני תום התקופות האמורות.

(ה) לא דחה המפקח את הבקשה ולא ניתנה הודעה כאמור בסעיף קטן(ד), רשאי המפקח ביומיים האחרונים של התקופות האמורות בסעיף קטן (ב), להודיע למבקש –

(1) על היתר להעלאה בשיעור נמוך מן הנקוב בבקשת ההעלאה;

(2) על סירוב להתיר העלאת המחיר.

16. (א) הודיע המפקח למבקש, כאמור בסעיף 15(ד), כי יש צורך בדיון בוועדת המחירים, לא יהיה המבקש רשאי להעלות את המחיר כל עוד לא נתן לו המפקח היתר.

דיון בוועדת
המחירים

(ב) המפקח יביא בפני ועדת המחירים את בקשת מוכר המצרף או נותן השירות ואת נימוקיה, ונתונים ומסמכים הנוגעים לענין, בין שמסרם המבקש ובין שהוכנו בידי המפקח או מטעמו.

(ג) הועדה תתן את החלטתה תוך 20 ימי עבודה מיום הודעת המפקח לפי סעיף 15(ד), או תוך התקופה הנקובה בסעיף 15(ב), לפי המאוחר, ואם ביקשו המפקח או הועדה תוך הזמן האמור פרטים נוספים לבדיקת הענין – תוך 20 ימי עבודה מיום מסירתם למפקח או תוך התקופה הנקובה בסעיף 15(ב), לפי המאוחר.

(ד) הועדה רשאית להחליט על מתן היתר להעלאת מחיר בשיעור האמור בבקשת ההעלאה או בשיעור נמוך ממנו, או על סירוב להתיר העלאת מחיר.

(ה) המפקח יודיע למבקש על החלטת הועדה, ואם החליטה על מתן היתר – יתן את ההיתר.

(ו) לא נתקבלה החלטה בוועדת המחירים מחמת הוראות סעיף 4(ב), יראו את הדעה שלפיה תותר העלאת מחיר בשיעור הנמוך ביותר מבין הרעות בוועדה – כאילו נתקבלה.

(ז) לא נתקבלה החלטה מכל טעם אחר תוך התקופות האמורות בסעיף זה, יראו את הבקשה כאילו אושרה ביום שלאחריהן.

17. על החלטת המפקח לפי סעיף 15 ועל החלטת ועדת המחירים לפי סעיף 16, רשאי ערר המבקש לערור בפני ועדת הערר, תוך 21 ימי עבודה מיום שהודעה לו ההחלטה.

פרק ז': דיווח על רווחיות ומחירים

18. נקבע בצו לפי סעיף 6 כי רמת הפיקוח תהיה לפי פרק זה, ידווח מי שנקבע בצו למפקח אחת לשנה על רווחיות וכן ידווח על מחירים אחת לתקופה שתיקבע בצו.

19. (א) הדיווח יהיה על פי כללים וטפסים שקבעו השרים. מתכונת הדיווח

(ב) ועדת המחירים תהיה רשאית להורות למי שחלה עליו חובת דיווח על שינויים שיחולו לגביו בכללים ובטפסים, כדי להתאימם לנסיבות הענין.

20. (א) לא דיווח אדם פלוני שצויין בצו כאמור בסעיף 18 במועד שנקבע בצו, יפרסם המפקח הודעה על כך ברשומות. תוצאות אי־דיווח

(ב) פורסמה הודעה כאמור בסעיף קטן (א), יחולו לגבי אותו אדם הוראות פרק ו' כאילו נקבע בצו לפי סעיף 7 כי רמת הפיקוח על המצרף או השירות תהיה לפי פרק ו', והוא לא ימכור במהלך עסקו, את המוצר, או לא יתן במהלך עסקו את השירות, לפי הענין, במחיר העולה על המחיר הקובע, כל עוד לא ניתן היתר לפי הפרק האמור; לענין זה, המחיר הקובע הוא המחיר ערב פרסום הודעת המפקח.

פרק ח': הוראות כלליות

21. היתר יכול שיהיה בתנאים, ורשאי המפקח, באישור ועדת המחירים, לשנות את התנאים או להוסיף עליהם. תנאי היתר

22. (א) צו או היתר לפי חוק זה יכול שיהיה כללי או אישי לאדם מסוים או לסוג בני אדם או ייחודי לעסקה מסוימת או לסוגי עסקאות. סוגי צווים

(ב) צו לפי חוק זה יכול שיהיה מוגבל לחלק משטח המדינה, אם התנאים להתקנתו מתקיימים רק באותו שטח או בעיקר בו.

פרסום ותחילה של צווים

23. (א) צו כללי או היתר כללי לפי חוק זה יפורסם בשלושה עתונים יומיים לפחות, מהם אחד בשפה הערבית, וכן ברשומות ובלכד שהנוסח שפורסם ברשומות יהיה הנוסח המחייב; תהא זו הגנה טובה לנאשם בהפרת חוק זה כי פעל בתום לב על סמך פרסום בעתון כאמור; תחילתו של צו או היתר כאמור תהיה מיום הפרסום בשלושה עתונים יומיים לפחות או מיום הפרסום ברשומות, לפי המוקדם.

(ב) צו אישי או היתר אישי לפי חוק זה יפורסם בעתון יומי אחד לפחות וכן יישלח למי שהוא חל עליו; תחילתו תהיה מיום הפרסום כאמור או מיום המסירה, לפי המוקדם.

24. ניתן צו או היתר להעלאת מחירו של מצרך במכירה מאת יצרן או יבואן, ולא ניתן צו או היתר כאמור למכירה מאת סיטונאי או קמעונאי, יראו את הצו או את ההיתר שניתן כאמור גם כהיתר להעלאת מחירו של המצרך במכירה מאת סיטונאי או קמעונאי, בשיעור שאינו עולה על שיעור ההעלאה שהותר במכירה מאת יצרן או יבואן, והכל כשאין הוראה אחרת בצו או בהיתר.

שרשור

25. (א) יבואן, יצרן, סיטונאי או קמעונאי המבקש למכור במהלך עסקו מצרך חדש שהוא מצרך דומה למצרך שחוק זה חל עליו, יגיש למפקח הודעה ובה תיאור מפורט של המצרך החדש ושל מצרכים אחרים מאותו סוג שהוא מוכר ומחיריהם.

מחיר מצרך דומה חדש

(ב) המחיר שבו יהיה היצרן, היבואן, הסיטונאי או הקמעונאי רשאי למכור את המצרך החדש הדומה יהיה מחירו של המצרך האחר, זולת אם נקבע או הותר לו מחיר אחר.

26. (א) עושה שירות המבקש לעשות במהלך עסקו שירות חדש שהוא שירות דומה לשירות שחוק זה חל עליו, יגיש למפקח הודעה ובה תיאור מפורט של השירות החדש ושל שירותים דומים שהוא נותן ומחיריהם.

מחיר שירות דומה חדש

(ב) המחיר שבו יהיה עושה השירות רשאי לעשות את השירות החדש הדומה יהיה מחירו של השירות האחר, זולת אם נקבע או הותר לו מחיר אחר.

27. קבעה ועדת המחירים אמות מידה לבחינת הצורך בשינוי מחירים, יפרסם המפקח הודעה על כך ברשומות; אמות המידה יהיו פתוחות לעיון הציבור במשרד המפקח ובמקומות שייקבעו בהודעה שתפורסם ברשומות.

אמות מידה

פרק ט': ידיעות, חקירות ותפישות

28. בפרק זה, "המפקח" – המפקח וכל מי שהמפקח הסמיכו בכתב לענין פרק זה.

הגדרות

29. השרים רשאים לקבוע בצו כי מי שחל עליו צו לפי סעיף 12 או מי שחל עליו פרק ו' ידווח למפקח אחת לשנה על רווחיותו; הדיווח יהיה כאמור בתקנות שהותקנו לפי סעיף 19.

דיווח על רווחיות

30. הטוען שיש בידו היתר שניתן לפי חוק זה או לפי חוק הוראת השעה חייב לפי דרישה להראות את ההיתר למפקח.

הצגת היתר

31. (א) כדי להבטיח ביצועו של חוק זה, או אם התעורר חשד לעבירה עליו, רשאי המפקח לדרוש מכל אדם כל ידיעה, מסמך או חפץ, לרבות דו"ח, פנקס, חשבון או תעודה הנוגעים לעסקיו.

מסירת ידיעות תעודות ודוגמאות

(ב) המפקח יחזיר מסמך או חפץ שנמסר לו למי שממנו נלקח לא יאוחר מתום ששה חודשים מיום שנמסר לו, אלא אם כן הוגש כתב אישום במשפט שבו המסמך או החפץ עשוי לשמש ראיה; שופט בית משפט שלום רשאי, לבקשת המפקח או בא כוח היועץ המשפטי לממשלה ולאחר שניתנה למי שממנו נלקח המסמך או החפץ הזדמנות נאותה להשמיע טענותיו, להאריך תקופה זו בתנאים שיקבע.

צו חיפוש ותפישה

32. (א) התעורר חשד לביצוע עבירה על חוק זה, יהיה המפקח רשאי לבקש משופט בית משפט שלום ליתן צו המתיר להיכנס לכל מקום, לערוך בו חיפוש ולתפוש כל מסמך או חפץ.

(ב) על חיפוש לפי סעיף קטן (א) יחולו הוראות סעיפים 23, 24 ו-26 עד 29 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969.⁵

(ג) הוראות סעיף 31(ב) יחולו על מסמך או חפץ שנתפש לפי הוראות סעיף זה.

מכונות חקירה

33. (א) התעורר חשד לביצוע עבירה על חוק זה, יהיה המפקח רשאי לחקור כל אדם הקשור לדעתו לענין ולדרוש מכל אדם כאמור להתייצב לפניו ולמסור לו כל פרט וידיעה הנוגעים לעבירה.

(ב) למפקח יהיו הסמכויות של קצין משטרה בדרגת מפקח לפי סעיף 2 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות),⁶ וסעיף 3 לפקודה האמורה יחול על הודעה שרשם.

פרק י': עונשין ותרופות

34. (א) העובר על הוראת סעיף 11, דינו – מאסר שלוש שנים או קנס כאמור בסעיף 61(א4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.⁷

(ב) מי שכלל פרטים לא נכונים בבקשה שהגיש לפי סעיף 14 או בבקשת העלאה או בפרטים שמסר לפי סעיפים 14 או 15, או בדיווח או בהודעה שמסר לפי סעיפים 18, 26 או 29 דינו – מאסר שלוש שנים.

(ג) מי שנדרש למסור ידיעות או להמציא מסמך או חפץ לפי סעיף 31 או מי שנחקר לפי סעיף 33 – ומסר ידיעה, מסמך או חפץ לא נכונים, דינו – מאסר שנתיים.

(ד) מי שעשה אחת מאלה, דינו – מאסר שנה:

(1) הפריע לאדם מוסמך לבצע את סמכויותיו לפי חוק זה או מנע זאת ממנו;

(2) סירב להראות לאדם מוסמך פנקס או תעודה אחרת הנוגעים לחקירה הנערכת לפי חוק זה;

(3) העלה מחיר בניגוד לסעיפים 15 או 16.

35. (א) מעביד יפקח על עובדו או מורשהו לשם מניעת ביצוע עבירות לפי חוק זה בידיהם.

(ב) לא קיים מעביד חובתו כאמור בסעיף קטן (א) ונעברה עבירה לפי חוק זה, דינו – מאסר שנה.

(ג) עבירה לפי סעיף זה אינה טעונה הוכחת מחשבה פלילית או רשלנות.

⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 12, עמ' 284.

⁶ חוקי א"י פרק ל"ד, כרך א', עמ' 467.

⁷ סי"ח התשל"ז, עמ' 226.

36. תהיה הגנה לעובד או למורשה הנאשם בעבירה לפי חוק זה, אם יוכיח שפעל בשם מעבידו או בשם מרשהו ובהתאם להוראותיו, וכי האמין בתום לב שאין במעשהו משום עבירה על חוק זה. הגנה לעובד ומרשה
37. הטוען שיש בידו רשיון או היתר שניתן לפי חוק זה או לפי חוק הוראת השעה – עליו חובת הראיה הראיה.
38. ראה המפקח כי אדם עבר על הוראה מהוראות חוק זה, רשאי הוא, באישור היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו ובהסכמת אותו אדם, לקחת מידו כופר כסף שלא יעלה על הקנס הגבוה ביותר שמוותר להטילו בשל אותה עבירה; הוגש כתב אישום נגד האדם, אין לקבל כופר כסף בשל העבירה כל עוד לא הוחלט על עיכוב הליכי המשפט או על חזרה מן האישום בכפוף לקבלת הכופר. כופר
39. דין מעשה בניגוד לסעיף 11 כדין עוולה לפי פקודת הניזקין (נוסח חדש)⁶ והוראות סעיף 23(ב) ו-1(ג) לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981⁹, יחולו עליו. פיצויים

פרק י"א: הוראות שונות

40. שר האוצר ושר התעשייה והמסחר ממונים על ביצוע חוק זה והם רשאים להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו. ביצוע ותקנות
41. בחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח-1957 – תיקון חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים – מס' 20
- (1) סעיפים 6 עד 6ג, פרק שני 1, וסעיפים 20(א), 24, 26(א) ו-29(ב), 29א ו-29ב – בטלים;
- (2) בסעיף 39(א5), במקום "הוראה מהוראות סעיפים 16, 16ג ו-23" יבוא "הוראת סעיף 23";
- (3) בסעיף 40א, במקום "הממונה כמשמעותו בפרק שני 1" יבוא "המפקח כמשמעותו בחוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996".
42. (א) חוק זה יחול על המצרכים והשירותים שחוק הוראת השעה חל עליהם ביום שקדם ליום התחילה, ושלגביהם נקבע או הותר מחיר, לפי סעיף 7 לחוק הוראת השעה, כאילו ניתנו לגביהם צווים לפי סעיפים 6 ו-29 לחוק זה, ונקבע לגביהם כי רמת הפיקוח תהיה לפי פרק ה'; המנהל הכללי של משרד האוצר יפרסם ברשומות את רשימת המצרכים והשירותים האמורים.
- (ב) חוק זה יחול על המצרכים והשירותים שחוק הוראת השעה חל עליהם ביום שקדם ליום התחילה, ושלגביהם ניתן צו, לפי סעיף 7 לחוק הוראת השעה, כאילו ניתנו לגביהם צווים לפי סעיפים 6 ו-29 לחוק זה ונקבע לגביהם כי רמת הפיקוח תהיה לפי פרק ו'; המנהל הכללי של משרד האוצר יפרסם ברשומות את רשימת המצרכים והשירותים האמורים.
- (ג) השרים רשאים, בכל עת, לקבוע בצו כי חוק זה לא יחול על מצרך או שירות כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), ממועד שיקבעו.

⁶ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 10, עמ' 266.

⁹ ס"ח התשמ"א, עמ' 248.

(ד) ספק של מצרך או עושה שירות שחוק זה חל עליו לפי סעיף זה, הטוען כי לא מתקיים לגביו תנאי מתנאי סעיף 6, רשאי לפנות לשרים בבקשה לגריעת המצרך או השירות מן התוספת הראשונה או השניה, לפי הענין; השרים יתייעצו בוועדת המחירים לפני קבלת החלטתם.

43. תחילתו של חוק זה ביום י"ב בניסן התשנ"ו (1 באפריל 1996). תחילה

אברהם (בייגה) שוחט שר האוצר	מיכה חריש שר התעשייה והמסחר
שבח וייס יושב ראש הכנסת	שמעון פרס ראש הממשלה
	עזר ויצמן נשיא המדינה

חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996*

פרק א': פרשנות

1. בחוק זה –
 "הסכם קיבוצי" – כמשמעותו בחוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957,¹ לרבות צו הרחבה כמשמעותו בחוק האמור, והסדר קיבוצי בכתב;
 "קבלן כוח אדם" – מי שעיסוקו במתן שירותי כוח אדם של עובדיו לשם עבודה אצל זולתו, לרבות לשכה פרטית כמשמעותה בחוק שירות התעסוקה, התשי"ט-1959,² העוסקת גם במתן שירותי כוח אדם;
 "השר" – שר העבודה והרווחה.

פרק ב': רישוי

2. (א) לא יעסוק אדם כקבלן כוח אדם אלא אם כן הוא בעל רישיון לכך מאת השר ועל פי תנאי הרישיון.
 (ב) רישיון לפי סעיף זה יינתן לתקופה של שנה אחת, וניתן לחדשו לתקופות נוספות של שנה אחת בכל פעם.
 (ג) סבר השר שאין לחדש רישיון, יודיע לבעל הרישיון את נימוקיו לכך לפחות 30 ימים לפני מועד פקיעת הרישיון, ויתן לו הזדמנות להביא טענותיו לפניו לפני מתן החלטתו; לא הודיע השר על החלטתו שלא לחדש את הרישיון, יתחדש הרישיון לתקופה נוספת של שנה בכל פעם.
 (ד) הבקשה למתן רישיון תוגש בדרך שיקבע השר והיא תכלול פרטים, ויצורפו אליה מסמכים, הכל כפי שיקבע השר.

* נתקבל בכנסת ביום כ"א באדר התשנ"ו (12 במרס 1996); הצעת החוק ודברי ההסבר פורסמו בהצעות חוק 2380, מיום ד' באדר ב' התשנ"ה (6 במרס 1995), עמ' 381 ובהצעות חוק 2442, מיום כ' בחשון התשנ"ו (13 בנובמבר 1995), עמ' 207.

¹ סי"ח התשי"ז, עמ' 63.

² סי"ח התשי"ט, עמ' 32.